

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 94/08

16 Δεκεμβρίου 2008

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-531/06 και στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-171/07 και C-172/07

*Επιτροπή κατά Ιταλίας,
Apothekerkammer des Saarlandes κ.λπ.*

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ Υ. ΒΟΤ, Η ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΠΙΦΥΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ

Εκτιμά ότι η ιταλική και η γερμανική νομοθεσία οι οποίες προβλέπουν έναν τέτοιο κανόνα δικαιολογούνται από τον σκοπό της εξασφάλισης του εφοδιασμού του κοινού με φάρμακα

Σήμερα, ο γενικός εισαγγελέας Υ. Βοτ ανέπτυξε τις προτάσεις του σε δύο σειρές υποθέσεων σχετικών με το ισχύον καθεστώς ιδιοκτησίας φαρμακείων.

Οι υποθέσεις αυτές αφορούν κυρίως το ζήτημα αν οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως εμποδίζουν την εφαρμογή των διατάξεων της ιταλικής και της γερμανικής νομοθεσίας που προβλέπουν ότι μόνον φαρμακοποιοί μπορούν να έχουν την ιδιοκτησία και να ασκούν την εκμετάλλευση φαρμακείου.

Αφορμή για τις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-171/07 και C-172/07 (Apothekerkammer des Saarlandes κ.λπ.) αποτέλεσε η άδεια που χορήγησε το αρμόδιο Υπουργείο του ομοσπόνδου κράτους του Σάαρ στην ολλανδική ανώνυμη εταιρία DocMorris για τη λειτουργία φαρμακείου στο Saarbrücken ως υποκαταστήματος από 1ης Ιουλίου 2006. Την απόφαση του Υπουργείου προσέβαλαν ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου του Σάαρ διάφοροι φαρμακοποιοί και επαγγελματικές ενώσεις φαρμακοποιών λόγω μη συμφωνίας της προς τη γερμανική νομοθεσία, η οποία επιφυλάσσει υπέρ των φαρμακοποιών το δικαίωμα ιδιοκτησίας και λειτουργίας φαρμακείου.

Το εθνικό διοικητικό πρωτοδικείο υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο σχετικά με το αν οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως έχουν την έννοια ότι εμποδίζουν την εφαρμογή μιας τέτοιας νομοθεσίας.

Εξάλλου, στην υπόθεση C-531/06 (Επιτροπή κατά Ιταλίας) η Επιτροπή ζητεί μεταξύ άλλων από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ιταλική Δημοκρατία, επιτρέποντας την ιδιοκτησία και τη

λειτουργία ιδιωτικών φαρμακείων μόνο σε φαρμακοποιούς, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο.

Με τις προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας αρχίζει υπενθυμίζοντας ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν έχει πλήρη αρμοδιότητα στον τομέα της δημόσιας υγείας. Κατά συνέπεια, η αρμοδιότητα αυτή εξακολουθεί να διαμοιράζεται μεταξύ Κοινότητας και κρατών μελών.

Υπενθυμίζει ότι η διατήρηση μιας αρμοδιότητας των κρατών μελών στον τομέα της δημόσιας υγείας αναγνωρίζεται ρητά στο άρθρο 152, παράγραφος 5, ΕΚ, που προβλέπει ότι «η δράση της Κοινότητας στον τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης».

Εντούτοις, σύμφωνα με τη συλλογιστική του γενικού εισαγγελέα, τα κράτη μέλη, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας που εξακολουθούν να έχουν, δεν αποδεσμεύονται από τις κοινοτικής φύσεως υποχρεώσεις τους. Συνεπώς, για να μπορεί να ισχύει ένας εθνικός κανόνας προβλέπων ότι μόνο σε φαρμακοποιούς επιτρέπεται η ιδιοκτησία και η λειτουργία φαρμακείου, ο κανόνας αυτός πρέπει να είναι σύμφωνος προς τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως.

Εντούτοις, το γεγονός ότι ένας τέτοιος κανόνας προβλέπεται σε τομέα που ρητά επιφυλάσσεται υπέρ της εθνικής αρμοδιότητας δυνάμει του άρθρου 152, παράγραφος 5, ΕΚ δεν στερείται συνεπειών επί της εκτιμήσεως της συμφωνίας του κανόνα αυτού προς την ελευθερία εγκαταστάσεως.

Πράγματι, εκθέτει περαιτέρω ο γενικός εισαγγελέας, στο πλαίσιο της εξετάσεως της δικαιολογίας της ιταλικής και της γερμανικής νομοθεσίας έναντι κάποιου επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι η προστασία της δημόσιας υγείας, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίζει για το επίπεδο μέχρι το οποίο επιθυμεί να εξασφαλίσει την προστασία της δημόσιας υγείας και για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να επιτευχθεί το επίπεδο αυτό.

Επί της υπάρξεως περιορισμού στην ελευθερία εγκαταστάσεως

Ο γενικός εισαγγελέας διαπιστώνει ότι οι επίμαχες εθνικές διατάξεις έχουν ως σκοπό να παρεμποδίσουν υπήκοους των κρατών μελών που δεν είναι φαρμακοποιοί να αποκτούν και να λειτουργούν φαρμακεία στην Ιταλία και στη Γερμανία. Κατ' αυτόν, οι ως άνω διατάξεις, αν αποτελούν έναν απόλυτο περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως, καθόσον εμποδίζουν την πρόσβαση στην αγορά των φυσικών ή νομικών προσώπων που επιθυμούν να ανοίξουν φαρμακείο εντός των εν λόγω κρατών μελών, είναι δικαιολογημένες.

Επί της δικαιολογήσεως του διαπιστωνόμενου περιορισμού της ελευθερίας εγκαταστάσεως

Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι **το διαπιστωνόμενο εμπόδιο δεν αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο διότι ο περιορισμός της ελευθερίας εγκαταστάσεως δικαιολογείται από τον σκοπό της προστασίας της δημόσιας υγείας.**

Κατ' αυτόν, η επιβολή της απαγορεύσεως στους μη έχοντες την ιδιότητα του φαρμακοποιού να αποκτούν την κυριότητα φαρμακείου και να λειτουργούν φαρμακείο είναι μέσο πρόσφορο προς επίτευξη του σκοπού αυτού διότι διασφαλίζει **τον εφοδιασμό του κοινού με φάρμακα κατά τρόπο παρέχοντα επαρκείς εγγυήσεις στον τομέα της ποιότητας και της ποικιλίας.**

Σημειώνει ότι ο κύριος φαρμακείου, ιδιοκτήτης και εργοδότης ταυτόχρονα, επηρεάζει αναπόφευκτα την πολιτική που ακολουθείται στο φαρμακείο στον τομέα της παροχής φαρμάκων. Επομένως, η επιλεγείσα νομοθετική ρύθμιση στην Ιταλία και τη Γερμανία σχετικά με τον συνδυασμό των επαγγελματικών προσόντων και της οικονομικής κυριότητας του φαρμακείου δικαιολογείται έναντι του σκοπού της προστασίας της δημόσιας υγείας.

Υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η ανάγκη εξασφάλισης της αμεροληψίας του Φαρμακευτικού Συμβουλίου, ήτοι ενός ικανού και αντικειμενικού οργάνου. Κατά τη γνώμη του, **η ποιότητα της παροχής φαρμάκων συνδέεται στενά με την ανεξαρτησία του φαρμακοποιού κατά την άσκηση του λειτουργήματός του.**

Αποφασίζοντας να επιτρέπεται μόνο σε φαρμακοποιούς να έχουν την κυριότητα φαρμακείων και να λειτουργούν φαρμακεία, ο Ιταλός και ο Γερμανός νομοθέτης θέλησαν να εξασφαλίσουν με τον τρόπο αυτό την ανεξαρτησία των φαρμακοποιών, καθιστώντας την οικονομική δομή των φαρμακείων απρόσβλητη από εξωτερικές επιρροές, προερχόμενες για παράδειγμα από τους φαρμακοπαραγωγούς ή τους χονδρεμπόρους.

Συναφώς, ο γενικός εισαγγελέας σημειώνει ότι η ανεξαρτησία αυτή αποτελεί εγγύηση της ελεύθερης ασκήσεως του εν λόγω επαγγέλματος. Έτσι, ένας φαρμακοποιός ο οποίος ελέγχει απόλυτα το «εργαλείο εργασίας» του μπορεί να ασκεί το επάγγελμά του με την ανεξαρτησία που χαρακτηρίζει τα ελευθέρια επαγγέλματα, όντας παράλληλα ιδιοκτήτης επιχειρήσεως σε άμεση επαφή με τις οικονομικές συνθήκες που συνδέονται με τη λειτουργία του φαρμακείου του και επαγγελματίας του τομέα της υγείας που φροντίζει να εξισορροπεί τις οικονομικές δεσμεύσεις και τους κανόνες της δημόσιας υγείας, πράγμα το οποίο τον διαφοροποιεί από έναν απλό επενδυτή.

Επιπλέον, το να επιτρέπεται η ιδιοκτησία και η λειτουργία φαρμακείου μόνο στους φαρμακοποιούς δεν βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου προς εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της δημόσιας υγείας.

Συναφώς, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι η θέσπιση ενός καθεστώτος ευθύνης τόσο του εκμεταλλευόμενου φαρμακείου ο οποίος δεν έχει την ιδιότητα του φαρμακοποιού όσο και των φαρμακοποιών που είναι μισθωτοί του, καθώς και ενός καθεστώτος κυρώσεων σε βάρος τους, δεν αρκεί για να εξασφαλίσει ένα τόσο υψηλό επίπεδο προστασίας της δημόσιας υγείας, διότι πρόκειται κυρίως για μέτρα που προορίζονται να διορθώνουν a posteriori τις τυχόν υπερβάσεις όταν αυτές έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

Εξάλλου, εκτιμά ότι μόνη η υποχρέωση του ιδιοκτήτη φαρμακείου να απασχολεί μισθωτό έχοντα την ιδιότητα του φαρμακοποιού για τις εργασίες που συνεπάγονται επαφές με τρίτους δεν είναι ικανή να εξασφαλίσει τον πρόσφορο εφοδιασμό του κοινού με φάρμακα, με την ίδια απαίτηση σχετικά με την επιβαλλόμενη στο πλαίσιο της παροχής φαρμάκων ποιότητα και ανεξαρτησία. Δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ένας φαρμακοποιός που εργάζεται ως μισθωτός σε φαρμακείο το οποίο διευθύνει άτομο που δεν έχει την ιδιότητα του φαρμακοποιού να προτάσσει το οικονομικό συμφέρον του φαρμακείου έναντι των επιτακτικών αναγκών που συνδέονται με την άσκηση της δραστηριότητας του φαρμακοποιού, καθόσον ως μισθωτός δεν έχει τον έλεγχο της εμπορικής πολιτικής του φαρμακείου και υποχρεούται στην πράξη να ακολουθεί τις οδηγίες του εργοδότη του.

Τέλος, το γεγονός ότι η άδεια λειτουργίας φαρμακείου συνδέεται προσωπικά με τον φαρμακοποιό είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για την εξασφάλιση του πρόσφορου εφοδιασμού του κοινού με φάρμακα, ειδικότερα επειδή, σε περίπτωση επαγγελματικού πταίσματος, ο εκμεταλλευόμενος φαρμακείου φαρμακοποιός διετρέπει τον κίνδυνο ανακλήσεως

όχι μόνον της αδείας ασκήσεως επαγγέλματος, αλλά επίσης της αδείας λειτουργίας φαρμακείου, με όλες τις σοβαρές οικονομικές συνέπειες που αυτό συνεπάγεται.

Κατά συνέπεια, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι είναι σύμφωνο προς τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελευθερίας εγκαταστάσεως να απαιτείται να έχει την ιδιότητα του φαρμακοποιού εκείνος ο οποίος έχει τον οικονομικό έλεγχο του φαρμακείου και ο οποίος, για τον λόγο αυτό, καθορίζει την εμπορική πολιτική του φαρμακείου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η γνώμη του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύει το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: ES, DE, EL, EN, FR, HU, IT, NL, PL, PT, RO

*Το πλήρες κείμενο των προτάσεων στη γλώσσα διαδικασίας
βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου*

[C-531/06](#)

*Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης,
κατά την ημερομηνία της ανατύξεως των προτάσεων.*

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*

*Εικόνες από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το EbS "Europe by Satellite",
υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας,
L-2920 Λουξεμβούργο, Τηλ.: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249
ή B-1049 Βρυξέλλες, Τηλ.: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956*